

๑๒. วิญญาณลักษณะปัญหา ๓๖

พระราชชาติธัมมว่า "พระผู้เป็นเจ้า วิญญาณมีลักษณะอย่างไร ?"

พระเถระเจ้าทูลตอบว่า "มหาราช วิญญาณมีลักษณะรู้แจ้ง."

ร. "ขอพระผู้เป็นเจ้าจงอุปมาให้ข้าพเจ้าฟัง."

ธ. "เหมือนอย่างว่า คนรักษาพระนครนั่งอยู่ที่ถนนสี่แยก ณ ท่ามกลาง
แห่งพระนครแล้ว จะพึงแลเห็นบุรุษที่มาอยู่แต่ทิศตะวันออก ทิศใต้ ทิศตะวันตก
ทิศเหนือได้ ฉันทา; บุคคลเห็นรูปได้ด้วยนัยน์ตา ฟังเสียงด้วยหู สูดดม
กลิ่นด้วยจมูก ลิ้มรสด้วยลิ้น ถูกต้องโณภูมิจึง (สิ่งที่ควรถูกต้อง) ด้วยกาย รู้
ธรรมารมณ์ด้วยใจ ก็ย่อมรู้รูป เสียง กลิ่น รส โณภูมิจึง เหล่านั้นได้ชัดด้วย
วิญญาณ ข้อนี้ก็เหมือนฉะนั้น. วิญญาณมีลักษณะรู้แจ้งอย่างนี้."

ร. "พระผู้เป็นเจ้าช่างฉลาดจริง ๆ."